

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid
Naturbruksskolan Sötåsen med huvudmannen Västra
Götalandsregionen**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Naturbruksskolan Sötåsen avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.

Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Naturbruksskolan Sötåsen i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i hög utsträckning

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Naturbruksskolan Sötåsen leder och styr skolans utveckling i hög utsträckning. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer upp och analyserar studieresultat och trygghetsresultat. Rektorn gör en bred uppföljning av kunskapsresultaten som omfattar såväl betyg som resultat av nationella prov och meritpoäng samt examensgrad. Rektorn gör även en jämförelse mellan vilket meritpoäng eleverna kommer in med och vilken meritpoäng de går ut med. Vidare följer rektorn upp kunskapsresultat kopplade till trygghet och studiero, kränkningar och avhopp. Det är för närvarande ett speciellt fokus på matematik samt hur

många elever som väljer att läsa mot högskolebehörighet. Rektorn analyserar också samtliga betyg för att se vad skolan behöver arbeta vidare med. Vidare följer rektorn upp undervisningens genomförande genom strukturerade möteskonstellationer såsom exempelvis lärmiljögrupp samt på medarbetarsamtal. Värdegrundsuppdraget följs upp via elevhälsan som har ett pågående arbete kring reseliens. Rektorn följer upp lärarnas förutsättningar via medarbetarsamtal men även genom de olika arbetsgrupper som finns på skolan. Kunskapsresultat följs upp minst en gång per termin på både individ- och klassnivå i möten med hela kollegiet.

Av granskningen framgår vidare att rektorn utifrån uppföljningar, analys och sin bild av nuläget initierar olika utvecklingsinsatser. Rektorn har identifierat behov av att arbeta för att elever inte ska hoppa av utbildningen. Rektorns analys är att det bottnade i att nya elever hade svårt att socialisera med andra elever vilket ledde till insatsen att få eleverna till exempelvis matsalen och genom att lärarna hade möjlighet till pedagogisk lunch kunde de stödja eleverna i socialiseringen. Vidare har rektorn fördelat resurser så att de elever som är nya och sedan tidigare skola hamnar efter i studierna, fått möjlighet till att få stöd av lärare att arbeta i kapp. Av granskningen framgår vidare att rektor och huvudman har ett pågående arbete med att arbeta med undervisningens kvalitet, betyg och bedömning samt normer och värden. Det sker även ett övergripande arbete kring den nya läroplanen.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn leder ett tydligt strategiskt jämställdhetsarbete. Skolan har arbetat med att tydliggöra jämställdhetsperspektivet för eleverna genom olika projekt med branschnära organisationer. Det framkommer även att lärarna är medvetna att det inom området naturbruk kan finnas normativa sätt att se på vad som kan vara kvinnligt respektive manligt. Skolan arbetar aktivt för att alla elever ska få möjlighet att välja utifrån intresse och bemötas jämställt i all undervisning kopplad till skolan. Det är en tillåtande miljö på skolan och att rektorn inte har identifierat någon utbredd jargong relaterad till kvinnor och män. Personalen har under rektorns ledning genomfört jämställdhetsinsatser via värdegrundsarbete genom att alla klasser arbetat med alla människors lika värde och rättigheter.

Rektorns ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska uppdraget med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn skapar förutsättningar för lärare och personal att samverka regelbundet kring pedagogiska frågor och elevernas situation på skolan. Lärarna har arbetslagsmöten där lärarna diskuterar kring betyg och bedömning. Pedagogiska gruppen där lärmiljöer, projekt och andra insatser kopplade till undervisningen sker såsom GY 25 och värdegrundsarbete. Det genomförs även elevhälsomöten, där rektorn deltar, som ger överblick över klasserna samt tar upp elever i behov av stöd eller utmaning. Vidare framkommer att rektorn organiserat en ändamålsenlig struktur där det finns tid på möten att diskutera olika frågor samt att uppdelningen mellan olika lärarmöten ger möjlighet att fokusera på olika frågor i de olika forumen.

Granskningen visar att rektorn följer upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Rektorn leder de arbetsgrupper som diskuterar undervisning och en parameter för att se om det kollegiala lärandet gett avtryck är förbättrade resultat och elevernas nöjdhet. Det kollegiala arbete kring ämnesövergripande arbete som pågår mellan yrkes- och gymnasiegemensamma ämnena har gett goda kunskapsresultat. Nya lärare blir insatta i skolans arbets- och förhållningssätt genom möten och arbetet i kollegiet. Biträdande rektorer har i sitt uppdrag att stödja alla nyanställda, behöriga såväl som obehöriga.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever, elevhälsa, i lektionsobservationer samt i inkommen dokumentation.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är strukturerad, varierad och lärarna arbetar aktivt med att stödja eleverna. Det finns en plan för lektionen genom så kallade startblock, som läraren går igenom och tydlig framgår på tavlan. Kollegiet har arbetat både med struktur och förutsägbarhet i undervisning i allmänhet och med struktur för enskilda lektioner. Det finns numera en mall för lektioner som alla lärare ska följa, där tydlig inledning, ämnesinnehåll och kursmål framgår. Av granskningen framgår att undervisningen är stimulerande och varierad. Eleverna arbetar efter lärarens genomgång enskilt eller i par och det finns en balans mellan olika arbetsuppgifter. Arbetet varieras på olika sätt genom val av arbetssätt och att eleverna i vissa moment kan välja själva hur de vill arbeta. Det framgår att lärarna är medvetna om vikten av att variera undervisningen samt att det på lärarmöten diskuteras olika sätt att lägga upp undervisningen. Lärarna ger eleverna ett aktivt stöd genom att hjälpa i gång alla elever samt att koppla innehållet till elevens förståelse av ämnet. Vidare är lärarna tydliga med hur eleverna ligger till och vad de behöver framåt för att komma så långt som möjligt i sin utveckling så att det engagerar och leder till att eleven är motiverad att arbeta vidare.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar aktivt med att stärka elevernas självförtroende och har höga förväntningar på eleverna. Av granskningen framgår att eleverna utvecklas under utbildningen och att personalen arbetar med adekvata förväntningar så att eleverna ska utmanas och ha möjlighet att växa. I arbetet med muntlig framställning utmanar lärarna exempelvis eleverna steg för steg så att de senare i utbildningen kan hålla muntliga presentationer för andra elever. Vidare framkommer att eleverna får stöd i att komma igång med sitt arbete, möjlighet att arbeta i egen takt samt att lärare ger extra förklaringar vid behov. Det framgår även att det är god

kommunikation mellan lärare och elever och att eleverna får hjälp när de behöver det. Lärarna uppmuntrar eleverna att prova olika tankar och fundera över olika möjliga lösningar.

Granskningen visar även att undervisningen både på skolan och under elevernas arbetsplatsförlagda lärande är målfokuserat och anpassat efter eleverna. Det framgår att lärarna inom det kollegiala lärandet arbetat med ämnesövergripande arbete. Det framgår att undervisningen på skolan är anpassad efter elevers och gruppers olika behov. Undervisningen bygger på att lärarna känner eleverna väl och undervisningen ger exempel på att det under lektionerna finns olika alternativa sätt att genomföra en uppgift vilket gör det möjligt för fler elever att lyckas. Det kan handla om att genomföra ett praktiskt moment på ett alternativt sätt eller att genomföra idrott utomhus istället för inomhus. Eleverna får arbeta med uppgifter på olika sätt samt få möjlighet att arbeta i egen takt. Vidare framgår att skolan har mycket kontakt med de platser där det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) sker samt informerar handledare om elevers eventuella behov av stöd för att placeringen på APL ska fungera bra och att skolans lärare och APL-samordnare följer upp elevernas placeringar genom regelbunden kontakt.

Eleverna görs delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna är delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande. Skolan arbetar för att eleverna ska vara delaktiga och de är exempelvis delaktiga i vissa inköp och i att traktorkörning enskilt erbjuds efter skoltid samt att det sker förfrågningar om elevernas specialintressen så dessa omhändertas i undervisningen. Elevernas nära kontakt med lärarna gör att eleverna informerar inför lektioner om det är något som påverkar lärandet. Vidare framgår att eleverna får utbildning i studieteknik och utmanas att utveckla olika sätt att lära. Det genomförs kursutvärderingar i slutet av en kurs och så kallade temperaturmätningar mitt i terminen. Vidare framgår att det sker sporadiska samtal med elever kring undervisningens genomförande.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet men vill betona vikten av ett fortsatt arbete med att utveckla arbetet med att ge eleverna möjlighet att påverka undervisningen under kursernas gång.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever, elevhälsa, i lektionsobservationer samt i inkommen dokumentation.

Arbetet för studiero och lugn miljö

På skolan bedriver personalen ett samlat arbete för studiero och lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa studiero och en lugn miljö. Det framkommer att skolan har gemensamma ordningsregler och att det finns tydliga förväntningar på eleverna när det gäller till exempel användning av mobiltelefoner samt att eleverna har bestämda platser. Granskningen visar vidare att det finns regler som eleverna känner till. Studieron under året har varierat i klasserna och att personalen därför gemensamt har arbetat för att förbättra studieron. Arbetet har handlar bland annat om att elever som inte är på lektion ska vara på annan plats än utanför lektionssalar, exempelvis har en soffhörna gjorts om och blivit en studiemiljö, vidare har skolan även infört mobilskåp. Det sker även en överlämning mellan skola och internat varje morgon och eftermiddag då det har identifierats att behovet funnits.

Arbetet för trygghet

Granskningen visar att rektorn leder ett arbete för trygghet genom att följa upp olika resultat i samverkan med elevhälsan och lärarna, och vidtar vid behov åtgärder. Skolan arbetar för att främja trygghet bland annat genom vuxennärvaro under skoldagen och genom rutiner och förberedelser inför elevernas arbetsplatsförlagda lärande. Skolan har små klasser och en hög

vuxennärvaro, och förutom samtal under lektionspassen äter lärarna lunch gemensamt med eleverna. När det gäller det arbetsplatsförlagda lärandet har skolan en organisation och rutiner som handlar om att det finns en ansvarig APL-samordnare. Det framgår att det finns mycket kontakt mellan elever och personal även utanför lektionstid och att rektorns dagliga närvaro och kontakt med eleverna ger rektorn en egen bild av nuläget. Det sker dagliga överlämningar mellan skolan och internatet då trygghetsarbetet påverkas av situationen även där. Dessa överlämningar sker både morgon och inför kvällen. Av granskningen framgår även att eleverna utbildas till elevskyddsombud där trygghet och studiero är en del av utbildningen. Utbildningen består även av psykosocial och fysisk arbetsmiljö. De elever som är skyddsombud tar information vidare till sin klass men även tillbaka från klassen till skolans ledning. Denna elevgrupp går även ronder på skolan för att identifiera otrygga platser. Skolan har rutiner kring kränkningar på nätet och ett visst förebyggande arbete genom skolans trygghetsteam.

På skolan genomförs enkäter och så kallade temperaturmätningar för att bland annat kartlägga om alla elever har någon i personalen att vända sig till om elever upplever något i skolan som otryggt. Av granskningen framgår att eleverna kan vända sig till antingen lärare, rektorn eller någon representant för elevhälsan. Det finns en nära relation mellan personal och elever. Det har funnits enstaka uppgifter om kränkningar och skolan har då vidtagit åtgärder samt organiserat för att elever som önskar vuxensällskap i matsalen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i hög utsträckning. Nedan följer

Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever, elevhälsa samt i inkommen dokumentation.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp eventuella avvikelser i betyg och bedömning utifrån om dessa är motiverade eller har sin grund i att lärare tolkar bedömningskriterierna på olika sätt. Rektorn gör en uppföljning och analys av betyg och nationella proven utifrån den statistik som kommer från förvaltningen. Rektorn har inte identifierat några större avvikelser i nutid men uppger att det tidigare varit avvikelser i ämnet matematik men att detta åtgärdats. Rektorn har en överblick över betyg och bedömning genom de regelbundna möten som sker under läsåret. En jämförelse som rektorn undersöker för att identifiera eventuella avvikelser är betygen mellan de olika inriktningarna och andra skolor. Rektorn har identifierat att lärarna ofta satte betyg i det lägre spannet men detta har diskuterats och utvecklats.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn ger lärare förutsättningar att samverka kring bedömning i syfte att uppnå ökad likvärdighet, och lärarna arbetar i viss omfattning med kvalitetssäkring med olika metoder. Det finns tid för att samverka kring bedömning och betygssättning under terminerna. Det framgår att arbetet med bedömning och betygssättning sker i arbetslagen och ett arbete med likvärdighet och bedömarkompetens inleder läsåret då rektorn vill undvika att lärare samlar på sig underlag som inte är relevanta vid bedömning och betygssättning. Vidare framgår även att lärarna rättar och sambedömer nationella proven som är anonymiserade. Lärarna som är två i ett ämne gör även prov tillsammans som de rättar var för sig för att sedan diskutera bedömningar. Vidare samarbetar lärarna kring de elever som ligger på gränsen mellan betyg för att det ska bli likvärdigt. Lärarna använder sig av de bedömningsstöd som Skolverket har tillgängliga. Vid ämnesövergripande arbeten arbetar lärare från olika ämnen ihop och sambedömer. Det finns diskussioner som genomförs med de andra skolorna i huvudmannens organisation men detta kan utvecklas ytterligare.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet men vill påpeka vikten av kvalitetssäkring med flera metoder av betyg i alla ämnen och att rektorn arbetar vidare med att ge lärare i alla ämnen förutsättningar för detta. På skolan finns lärare som är ensamma om att undervisa i ett ämne och kvalitetssäkring kan ske exempelvis genom ökad samverkan med andra skolor så att sambedömning, avidentifierade prov och fördjupade diskussioner med lärare som undervisar i samma ämne är möjliga.

På Skolinspektionens vägnar

X Ann-Charlotte Ehn

Föredragande

Signerat av: Ann-Charlotte Ehn

X Christoffer Martinelle

Beslutsfattare

Signerat av: Christoffer Martinelle

I handläggningen av ärendet har även Viktor Hagström medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och därmed fått möjlighet att yttra sig över innehållet.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad,

varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolan den 5-7 maj 2025. Besöket genomfördes av Ann-Charlotte Ehn och Viktor Hagström. Naturbruksskolan Sötåsen är en skola i Töreboda kommun med Västra Götalandsregionen som huvudman. Vid granskningstillfället gick 145 elever på skolan. Skolan leds av en rektor.